

Szöllősi Hírek

A Zsongorkő Baráti Kör lapja 1999. december

KELLEMEK KARÁCSONYI ÜNNEPEKET ÉS BOLDOG ÚJ ÉVET KIVÁN A ZSONGORKŐ BARÁTI KÖR

BUZÁS ANDOR:

Karácsony másnapja

Karácsony másnapjára feltorlódik az a fajta biológiai időzavar, ami úgy megviseli az óceánt átrepülő utast is, ha folyton az alkonyati vörös Napot látja maga előtt, anélkül, hogy az lebukna, - ugyanúgy az az idegzsongató magasröpülés, ami a Szentestétől a ma reggel repülőteréig tartott - most már háttal a betlehemi csillagnak - fülzúgásos, ingerült ürességet kelt sokakban ez idő tájt. Az éjféλι mise már tegnap arrébb lökte az ébredést, késtünk a befűtés-sel, ebédidőre senki sem volt éhes, az újbóli gyertyagyújtásos este egy lélek- és karácsonyfa lebegtető időtlen szeánszba váltott, jött a kései nehéz vacsora, s túl izgatott, tárgyaltan éberséggel nézzük most magunk körül az ünnep teljes napnyira nyúlt alkonyatát. A háziasszony ma veszi észre először, hogy hull a fenyőtű, hiába fogadkozott az a kóklér árus, hogy frissen vágott a fa, a szaloncukor, ami este még úgy ragyogtatta a fényt a hajtogatott ezüstpapíron, mint egy koronaékszer csodásan csiszolt briliánsa, mára gyűrött sztaniollá vakult, a kicsomagolt ajándék hirtelen tárggyá vedlik, az ebéd étkezéssé, az együttlét együtt üléssé, a család azzá, ami három napja volt, amivé lesz megint. Így jár az ember, ha a szeretetet, úgy látszik, erején felül éli át annak ünnepén, így jár a lélek, ha eredendően nemes lét-ritmusát: az elosztott örömet, önzetlenséget, tisztaságot, a "mindennapi szeretetet add meg nekünk ma" ütem-törvényét átalakítani akarja egyetlen ünnepi bódulat-utazássá, ha esztendőnként egy-rohamba jön ránk létünk értelmének ünnepe.

A keresztény liturgia sikerrel porciózta szét a Húsvétot, hiszen minden vasárnap a Feltámadás fia-ünnepe, a megváltásé, de az Ő Születése napját, az élő szeretetet nem tudjuk naponkénti újjászületésünkkel prolongálni. A magas Karácsony esztendő árva marad, mint fenyő a holt-havas tájban, ünnepi zöldjét ropogtatja-tördeli a körülé rátorlódo hétköznapok fagya. Csak érezzük riadtan lelkünk ünnepének kihülését, a rendetlen rend visszaálltát, naponta abortáljuk megszületni kívánó jobbmagunkat, bennünk a Gyermekeket magát, a visszfény-istent, és rossz csatlakozásban lekéssük a magunk megváltását. Csak visszük utas-magányunkat az óceán fölött, és félünk, hogy nem lesz repülőtér, és ha lenne is: minek már, hiszen a mi egünkön mintha örökre megállt volt a Nap.

Szerkesztők találkozója

A MUOSZ Dél-dunántúli regionális irodája baráti találkozóra, szakmai beszélgetésre hívta a régióban megjelenő helyi lapok szerkesztőit december 2-án.

Ez volt az első regionális találkozó. A régióban 40-50 helyi újság működik, melyből 32 elérhető.

Az indító gondolatokat dr. Müllner Jenő a helyi lapok szakosztályának vezetője mondta el. 1992-ben alakult a Fővárosi Önkormányzati Lapok Szakosztálya. Jellemzője a politika-mentesség. Az újságok az ott élőknek készültek és készülnek ma is. A vidéki újságok sorsa hátrányos.

A MUOSZ célja, a lapok helyzetének javításai anyagi, tárgyi és szakmai segítséggel.

Jelenleg 1500 MUOSZ tag fizet tagsági díjat. Szeretnék a régi újságírói kapcsolatokat és légkört visszahozni:

- továbbképzések
- sportrendezvények keretében

Dr. Müllner J. a helyi lapokban látja a jövőt, melynek célzott közönségük, olvasóik vannak. Mint mondta: csökken a napi és megyei lapok olvasottsága.

Helyi lapok régebben is működtek (KISZ, Népfront) melyeket a tanács adott ki.

A rendszerváltozás után megnőtt a helyi lapok száma. Eleinte gyengék voltak, majd idővel igényesebbek, szebbek és tartalmasabbak lettek.

A helyi lapok finanszírozója általában a Polgármesteri Hivatal. Dr. Müllner Jenő szerint: "... tudatosítani kell a polgármesterrel, hogy a lap nem Róla, Neki szól, hanem az ott élőkéről, ott élőknek". Az Újságot sokan összetévesztik a Közlönnyel. A Közlöny elveszi a párbeszéd lehetőségét.

A kormányváltás magával hozza a főszerkesztő váltást? - merült fel a kérdés. Ez megelőzhető a korrektséggel és pártonkivüliséggel. Végül is nem a szerkesztőt, hanem az újságot kell szeretni. A sajtószabadság sem összekeverendő a szabaddossággal! Az újság nem a sárdobálás színtere. A helyi lapoknak nem tesz jót a politizálás! A cél, hogy olvasnivalót adjunk az embereknek! Ismerje meg múltját, jelenét a helynek, ahol él és segítsen alakítani a jövőt.

A téma adott, csak meg kell írni.

Végezetül dr. Müllner Jenő javasolta, hogy alakuljon meg a megyékben a Helyi Lapok Szakosztályának tagozata, mely a lapok minőségén is javítana.

Fejes István regionális titkár vette át a szót. Baranyában 61 lap van jelen a nyomtatott sajtóban, ebből 24 a helyi lap.

Három szakmai csapat létezik jelenleg:

1. D.Napló köré csoportosuló MUOSZ tagok - ősmag
2. Pécsi Újságíró csoport; MUOSZ tagok - Tervezik a Pécsi Újságíró Club megalakulását!
3. Helyi Lapok szakosztálya.

Ezután a Helyi újságok problémáiról esett szó.

Többen úgy ítélték meg: - Van ahol az Önkormányzat folytja el az újságot, és van ahol a reklám a híreket.

A jogi segítség szinte mindenhol hiányzik.

ST

Karácsony, 1999. december

20. hétfő: reggel 6 óra.

Hajnali mise (Roráté).

24. péntek: délután 3 óra.

Előesti Szentmise,
utána kis ünnepség a plébánián.
(Öregek karácsonyfája).

éjjel 1/2 12 óra.

Karácsonyi énekszó a templomban,
Éjfélkor Szentmise

25. Karácsony ünnepe,

26. Karácsony másnapja, vasárnap.

Szentmisék az ünnepi rend szerint.

31. az év utolsó napja.

Hálaadó szentmise délután 4 órakor.

2000. Január 1. Újév ünnepe.

Január 2. Vasárnap.

Szentmisék az ünnepi rend szerint.

*Kellemes Karácsonyi
Ünnepeket és
Boldog Új Esztendőt ki-
ván a község minden la-
kosának a*

MECSEKÉRC

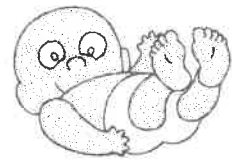
**Környezet-
védelmi Rt.**

A GYERMEK

- Gondolatok Karácsonyra -

Egyetlen ünnep sem volt képes olyan jeles napunkká válni, mint amilyen - kisugárzásában, mélységében s egyben intimitásában - a Karácsony. Mindenek mélyéből a Gyermek-Megváltó fogalma, tiszta és erős jelképe ragyogja át a tudatot és érzelmet megvilágítva a családot egybetartó, az egyént megtartó kötelékek erejét és célját. Csak a Gyermek győzi le a szegénységet: az anyagit és lelkit egyaránt. Olyan értelmezéssel ivódott életünkbe a Gyermek-Megváltó hatalma, amelyet mindig is érzett a magányos, ugyanúgy, mint a családos: Hogy erőfeszítéseink, olykor a vállalt szegénység, törekvéseink kudarca, a gürcölés, amelyek egymagukban is képesek az embert egzisztenciájának-életerejének szakadékába sodorni: ezek egyszerre is feloldást és megváltást nyernek a Gyermekben, sőt diadal-maskodnak benne, visszamenőleg is megvilágítják az emberi szenvedések rejtett értelmét és

értékét. Csak akkor nincs értelme az erőfeszítés egyetlen testi vagy szellemi mozdulatának, magának az emberi munkamozdulatnak, ha az magába-zárul, ha nem talál folytatóra, kiteljesítőre - már a családon belül is! Ennek a törvénynek az érvényét az anyagi szegénység sosem veszélyeztette, sőt élesebb fénybe vonta: ez a Karácsony másik nagy titka. A kisdéd ugyanúgy nevetve és hálásan nyúl a világ legszegényebb ajándéka: az egyszem dió után, vagy a karácsonyi almáért az asztalon, ugyanúgy elszunyókál, a szegénység baldachinját: a szalmát vonva magára - amit még öregjeink ilyenkor behoztak a szobába az asztal alá -; díszének-ármádójának elég néhány zöld fenyőág, számára óvó-éltető bölcső az ívelt jászol is - ha nem jut más. Sosem követelt méregdrága lego-játékokat, aranyat és hifitornyot, extracsomagulást, "olaszból"-jött mirrhát. Csak a flancoló, kivagyiskodó ünnepi dekorációk között

érzi rosszul magát: azaz a legelszomorítóbb, igazi szegénységben, a modern szegénységben, ahol gyermetyát is csak azért gyújt valaki, hogy út világítsa meg, ajándékának értelme is az, hogy ő adta. Ott a gyerek is, ha van, csak az önzés visszfényének tükre maradhat.

Régen is bőven volt "rossz szerkezetű" család - nevezzük így - amelyben példánk egyvalaki hatalma és gögje alá rendelte a többiek sorsát.

Átalakítottuk a családot, hogy az egyéniség felszabadulhasson. De most ott tartunk, hogy a várt egyéniségek helyett pusztán individumok, a család helyébe magába - zárt - érdekű egyedek laza és alkalmi szövetsége lépett; egy, mindenkit túlkiabáló gög helyett két egyenrangú dac patvarkodik egymással; több a válás, mint az őszinte jóéjszakát-kívánás; az autonóm személységre jellemző harmonia-keresés helyett a hiu sértődöttség dühe torolja meg a félrelépés gyanúját is vagy a kölcsö-

nös vétkü félreismerést - és a gyermeknek, a család elfuserált megváltójának, a koravén kisdédnek a sorsával már ki törődik?

Nem hiszek abban, hogy valóságos anyagi szorongattatásaink veszélyeztetnék a családot, mint ahogy abban sem hiszek, hogy bármilyen prédikáció-féle érme valamit. De hiszek az ünnepben: az üzenetben!

Az elárult Gyermek üzenetében, aki nem nyugszik bele, hogy most már minden év végén, karácsonytájt, tudjuk, hogy megint huszonöt- vagy harmincezerrel kevesebben vagyunk. Hiszek az erkölcsi interregnum végében, a sivárság múlandóságában, az értéktévesztés családi és társadalmi korrigálásában, az újra meglelhető családi-emberi folytonosság erejében és szépségében. Hiszek a családban. Hiszek a Gyermekben. Ne késlekedj megszületni kis ács-gyerek. Nélküled tetőtlen a világ...

Buzás Andor

Kellemes Karácsonyi Ünnepeket és Boldog Új Esztendőt kíván minden dolgozójának és a község lakójának
a
Sampo Ipari és Szolgáltató Kft.

Békés Boldog Karácsonyt és Boldog Új Esztendőt kívánunk a kővágószőlősi Önkormányzat dolgozóinak, a Zsongorkő Baráti Körségének és a község minden lakosának a

ZSBK Nyugdíjas Klub

Kellemes Karácsonyi Ünnepeket és sikerekben gazdag Boldog Új Esztendőt Kívánnak
A
Radioaktív Hulladékokat Kezelő Közhasznú Társaság vezetői és munkatársai.

A Zsongorkó Baráti Kör tevékenysége az 1999-es évben

A Nyugdíjas Klub mozgalmas éve

A klub tagságának életkorát tekintve, úgy érzem hasznosan töltöttük el az évezred utolsó évét. A téli hónapokban - januártól márciusig - a gyöngyfüzés alapismereteit sajátítottuk el, melyet sikeresnek mondhatunk, ugyanis néhány tagunk igen szép munkával bizonyította, hogy érdemes volt a tanfolyamot indítani.

Az áprilisi hónap Abasárra, a Katonadalok fesztiváljára való felkészüléssel telt. Majd május 28-ra kaptunk felkérést szereplésre az Ifjúsági Házba, a polgármesterek találkozására. A megtisztelő felkérést Cserkút polgármesterétől Jónás József úrtól kaptuk, melynek nagyon szívesen tettünk eleget.

Júniusban a Nyugdíjasok Pécsi Egyesülete szervezésében egy jól sikerült juniálison vettünk részt a Mandulás campingben. Közben megkezdtük az "Idősek Világéve" rendezvényünkre való felkészülést, szervezést.

Július 31-én Ócsárd volt a házigazdája a már hagyományossá vált regionális nyugdíjas találkozónak, melyen énekarunk és állandó kísérő tagtársaink is jelen voltak.

Augusztus 21. Elérkezett a nagy nap, melyet nagyon sok munka előzött meg - Az "Idősek Világéve" alkalmából rendezett ünnepség. A rendezvényt a Nevelési Központ tornacsarnokában tartottuk meg. Vendégeink voltak a Bakonya és Kővágótötös idősei és fiataljai, községeik vezetősége, továbbá Jónás József Cserkút polgármestere, Nagy József Bükkösd polgármestere, valamint a Nyugdíjasok Érdekképviselőtársaság vezető egyéniségei.

Kővágószőlőst Bátor József polgármester, a Zsongorkó Baráti Kör tagsága és az ifjúság képviselte nagy létszámmal. Az érdekeltek, akiket e rendezvény létrejöttén nagyon kis létszámban jelentek meg. Ezt nagyon sajnáltuk, ugyanis azért

dolgoztunk hosszú heteken át, hogy a község idős lakosainak egy felejthetetlen szép napot ajándékozzunk.

Szeptember 4-én Dunaszekcsőn a nyugdíjas klub meghívására egy nagyon kellemes napot töltöttünk együtt.

Október 20-án az uránvárosi Idősek Napközi Otthona vendégei voltunk. Szüreti bál volt a meghívás apropója, mely igen hangulatos délutánt biztosított. November 6-án ünnepeltük megalakulásunk 5. évfordulóját és egyben az "Idősek Világ-napját". E jelentős napról a "Szöllősi Hírek" novemberi számában részletesen beszámoltam.

A november 20-i Népdal együttesek találkozója - melyre nagyon szép népdalokkal készültünk - sajnos a hirtelen beköszöntött nagy havazás miatt elmaradt.

December 15-én a Nyugdíjasok Pécsi Egyesülete rendezett karácsonyi ünnepséget, melyre klubunk is hivatalos volt. Az Egyesület, a Vöröskereszt és a Pécsi Önkormányzat jóvoltából vásárlási utalványokat ajándékozott. Klubunkból három tag részesült ebben az ajándékozásban.

December 29-re tervezzük az Óév búcsúztatását.

Itt szeretnék ismételt köszönetet mondani a nyugdíjas klub nevében mindazoknak, akik ez évben és az öt éves működésünk alatt segítettek bennünket. Köszönjük az anyagi, az erkölcsi és nem utolsósorban a sok fizikai segítséget.

Dani Béláné

Környezetvédelmi áttekintés

A következő sorokban összefoglaljuk az 1999-es év környezetvédelmi tevékenységeinek és eseményeinek történetét.

Sorrendben az első a nagyaktivitású radioaktív hulladék-elhelyezést célzó bodai aleurolit-kőzet kutatását érintő kutatási tevékenység folytatása, amelyről a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Közhasznú Társaság (továbbiakban RHK Kht) vezetői tartottak tájékoztatót. Mondandójuk lényege: az aleu-

rolit alkalmas-e hulladék-elhelyezésre, ill. regionális elhelyezésre az Európai Unió jogi szabályozása nem ad lehetőséget.

Febr. 18-án a Pécsi Zöld Kör szervezésében a fent említett RHK Kht. tájékoztatót tartott a környezetünkben létesítendő mélységi laboratóriumról, a külföldi kutatások állásáról, az átmeneti tárolás helyzetéről.

Ide kívánczik a Pécsi Zöld Kör tájékoztatójának megemlézése - "Energia ABC" - az alternatív és megújuló energiaforrások témakörében.

A tavaly januárban indult rekvizitációs tevékenység folytatásaként a termelés végleges befejezése után idén is folytatódott a környezeti károk felszámolására jóváhagyott Beruházási Program végrehajtása a MECSEKÉRC Rt. kivitelezésében. A Nyugat-Mecseki Társadalmi Információs Társulásban (továbbiakban NyTIT) Kővágószőlős képviselője nem tudta érvényesíteni a község érdekeit azok hibás értelmezése miatt. Innét eredhet a polgármester és a Baráti Kör szembenállása a probléma eltérő megítélése okán.

A MECSEKÉRC Rt. szervezésében a RHK Kht. és a NyTIT képviselőinek megbeszélése a lakossági tájékoztatás tárgyában. A Kht. vezetői kinyilvánították, hogy a tájékoztatási tevékenységet továbbra is a NyTIT végzi, amely a konkrét lebonyolítással a Zsongorkó Baráti Kört bízza meg.

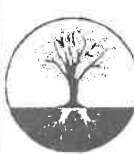
Áprilisban volt a Környezet és Természetvédő Szervezetek Országos Találkozója Hajdúböszörményben. Ezen a Baráti Kör képviselőjében Sándor Tibor és Holota Jenő vett részt, akik az energia-szekció munkájában tevékenykedtek.

Ebben az időben vetődik fel a NyTIT szervezésében egy tanulmányút lehetősége Skóciába, a hat község önkormányzati vezetőinek részvételével. Célja a tájékozódás, a külföldi elképzelések megismerése a hulladék-elhelyezés témájában.

Júniusban a helyszíni társadalmi ellenőrzés gyakorlati végrehajtása keretében megsemmisítettük a perkolációs dombok elbontását végző cég munkáját a

MECSEKÉRC Rt. kalauzolása mellett. Észrevételeinkre a kedvező változások meg is történtek.

Ebben a hónapban zajlott le a fent említett skóciai tanulmányút Sándor Tibor részvételével.

Tapasztalatairól a Baráti Körnek élvezetes beszámolót tartott.

A kedvezőtlen időjárás és az ünnepek torlódására miatt elmaradt a már hagyományosnak mondható tavaszi erdőtakarítás. Jövőre rajta leszünk, hogy ezt a kellemes programot megtartsuk. Sugárvédelmi ellenőrző mérések voltak a perkolációs anyagok átszállítási útvonalain a MECSEKÉRC Rt. kivitelezésében az ÁNTSZ és a Bányakapitányság részvételével. A mérések eredményei kielégítőek voltak.

A Zsongorkó Baráti Kör taggyűlésén ismertetésre kerültek a NyTIT közgyűlésén történtek, melynek következtében a ZSBK nem került a Társulás tagjai közé. Ennek következtében hátrány érte a községet és a Baráti Kört egyaránt.

Júliusban a kormányzat leállította a radioaktív hulladék-elhelyezést célzó földalatti kutatásokat anyagi megfontolásokból. Ennek hatásairól tájékoztottunk a MECSEKÉRC RT., a NyTIT és a RHK Kht. képviselőinél.

Szeptemberben indult cikksorozat a Szöllősi Hírekben dr. Ormai Péter tollából a radioaktív hulladék-elhelyezés tárgyában. Kormánydöntés születik a kis és közepes aktivitású hulladék-elhelyezési kutatások felszíni kiterjesztésére (a korábbi kielégítő eredmények ellenére), elsősorban politikai nyomásra.

Vázlatos áttekintésünk szűkszerűen hiányos, de arra alkalmas, hogy visszanézve eldöntsük, éltünk-e lehetőségeinkkel, mit kell javítani munkánkban, hogy tovább léphessünk.

Jövő évi terveinkről alaposabb tájékozódás után később számolunk be.

Holota Jenő

A Zsongorkő Baráti Kör tevékenysége az 1999-es évben

Kulturális eseményeinkből

Közeleg az év vége, ezért összegeznünk kell a kulturális munkacsoport egész éves tevékenységét. Ezt mindig örömmel teszem, mert van mit összegyűjtenem az év elején, mint már oly sokszor, most is a farsangi bál megszervezésével kezdődött az évünk. Eme rendezvényünkön teret engedünk ötletnek és humornak egyaránt. Gondokkal teli világunkban egyre nagyobb szükség van az effajta kikapcsolódásra. Örömmel töltött el, hogy a fiatalabb korosztály is szép számmal képviseltette magát. Úgy tapasztaltam, az ifjúság körében is elkezdődött egy folyamat, amely talán az összefogást segíti majd. Gondoltam ezt még februárban, de sajnos a nyár folyamán azt tapasztaltam, hogy ahonnan az ifjúságnak segítséget kellett volna kapnia, sajnos nem kapott, inkább pillanatok alatt tönkretettek mindent. De talán még nem késő, még minden helyrehozható. A nyár közepén kirándulást szerveztünk gyerekeknek és felnőtteknek egyaránt. Sümeget és környékét szeretnénk volna megtekinteni, ezt sajnos az akkori viharos idő megghusította. Ebben az évben nem tudtuk ezt pótolni, mert a sokféle rendezvény, melyhez a kulturális csoportnak is alkalmazkodni kell, nem tette lehetővé. Így aztán ezt a kirándulást áthelyeztük a következő évre. Júliusban Anna bált tartottunk, amelyen sajnos technikai akadályok merültek föl, de sikeresen kiküszöböltük. Ezután a rendezvény után a csoport részére egy kis szünet következett, majd szeptember elején egy egészen más jellegű munkába

fogtunk. Egy kis esti beszélgetésre hívtuk vendégül Somogyváriné Koncz Margitot Cserkútról, aki a falusi turizmussal kapcsolatos tudnivalókról adott igen érdekes tájékoztatást a szépszámmal megjelent érdeklődőknek. Remélem községünkben is lesznek e munkának követői. Igény szerint igyekszünk ehhez segítséget nyújtani. Ebben az évben is megtartottuk a már szokássá vált piknikünket az időjárás és a hangulat most is igen

jól alakult. Az idő sajnos gyors léptekben halad, így aztán hamar ránk köszöntöttek a téli hónapok, ami azt jelenti, már megint itt van az év vége. December 7-én megtartottuk ez évi utolsó összejevetelünket, melyen ünnepélyes formában zártuk az 1999-es esztendőt.

A kicsiknek szeretnénk kedveskedni december 19-én délelőtt 10 órai kezdettel megrendezendő bábműsorral, melyet a kultúrházban tartunk.

Ezúton szeretnénk köszönetet mondani mindazoknak, akik munkámat egészéven át kitartóan segítették.

Kívánok mindenkinek békés, boldog karácsonyt és egészségben bővelkedő újesztendőt.

Kovács Sándorné

A kertbarát munkacsoport munkája

Az idén is megrendeztük a szokásos téli továbbképzést a borászati és szőlő-növényvédelmi témakörökben. Ismert szakemberek, Havrán István borász és Cigány Csaba növényvédelmi szakmérnök voltak az előadók.

Az idei évben is díjmentesen hallgathatták az előadásokat az érdeklődők. A témakörök felölelték a borkészítés finomabb szakmai fortélyait a minőségi borkészítés minden fogását. Minden előadás konzultációval és borkóstolóval ért véget. Módunk nyílt a különböző érettségi szinten szüretelt szőlőből készült borok összehasonlítására, kóstolására. A növényvédelem keretén belül megbeszéltük a szőlő teljes évi védelmét, gomba és rovarkártevők ellen, ráirányítva a figyelmet a kritikus pontokra, nagy hangsúlyt helyezve a megelőzésre. Az áprilisban megrendezett borverseny nagyon jól sike-

rült. 90 bormintát hoztak 13 településről a megmérettetésre.

Augusztus 11-én a ZSBK különbuszos badacsonyi túrára vitte tagjait és több érdeklődőt. A program tartalmazta a napfogyatkozás megtekintését és a Szőlészeti-borászati Kutató Intézet bemutatóját Badacsonyban. Felejthetetlen élményt nyújtott a résztvevőknek a látvány mellett a különleges borok kóstolása is.

Meg kell említeni a biogazdálkodással kapcsolatos előadást is, mellyel szeretnénk volna felkelteni e terület iránt érdeklődők figyelmét.

Varga Géza

Fiatalok előadása a farsangibálon

A metszési bemutató résztvevői

Eladó

Hízott sertés 100-110 kg-os eladó
Érdeklődni: Dömse Endréné
Hunyadi út. 2/b

BUZÁS ANDOR:

A KARÁCSONY GASZTRONÓMIÁJA - A GYERMEKKOR ÍZEI

A Karácsony varázsló ínyes-mester, mert máig eleven ízeket tudott kikeverni az alig-valamiből, úgy hogy hozzáadott havat és gyertyafényt, fagy- és fenyő-illatot, csöndet és gyermekkort. Ha förgetegesen havazott s a szobában csöndesen beszélgettek, a macska fölkuccorodott a lehajtott sütőajtóra: a kisgyerekekben fölfakadt és végigbízsergett egy melengető védettség-élmény, ősi, mintha a barlang-időkből tört volna föl újra, és ez a testi-lelki csöndesség, és a várakozó izgalom volt az ünnep majdani ízeinek aperitifje. Aztán jött a Karácsony, mégpedig egyszer egy olyan, amikor a fenyőn meggyújtott gyertyacsonkok melegtől elkezdett olvadni, s aranybarna csöppekben, mint fényes borostyángolyók sora hullott a terítőre - a melasz. A horgolt terítő kimoszhatatlan pöttyei máig barnák, s most már mintha a háború régi vérfojtos mementója lenne, de akkor csak furcsa varázslat volt. Aztán jöttek a "konszolidáltabb" szaloncukrok: a tepsiben pirított karamellek Karácsonya, a cukorrépa-melasz sztaniolos adagjai után, majd a kockacukorból átfabrikált jóízű fafüggelék. Ez úgy készült, hogy kevés vízzel addig főztük a cukrot, amíg

egy-két próba-csepp egy pohár hideg vízben már nem oszlott szét teljesen, hanem leszállt a pohár fenekére, akkor az egészet sima lapra öntve, egy nagyobb fakanál hátával addig dörzsöltük, amíg megsűrűsödött. Darált dió vagy mogyoró került bele. Mielőtt véglegesre keményedett volna, a megnedvesített lapon átgyúrtuk simára, kockára vágtuk, s már jöhetett rá a tavaly levetett ezüstpapír uniformis...

Minden Karácsonyon minden édességek eleje és teteje a kalács volt. Diót törtünk, daráltunk. Előszedtük az öreg famozsarat a máknak, hozzá a fejszét, ami a legjobb mozsártörő: lévén kiváló fogása a fokán, s kellő súlya a nyelvén. A nagy izgalmat az adta, hogy lehet hogy kiborul, lehet hogy nem, no meg hogy eléggé kitisztítottuk-e előtte a fenekét, mert esetleg egy régi zúzott paprikamaradék belebeszél a mákos kalácsba.

Az édességek legszolidabbja a hájas tészta volt. Anyám a hájat megtisztította hártáitól, s egy vékony gyúrt tésztába a nagykés lapjával kissé belemélyesztette a hájat. Aztán titokzatos és szép gesztusok sora jött: mint a kenyeresruhát mielőtt a szekrényfiókba tenné, úgy hajtogatta a tésztát többretűen egymásra,

hogy olyan lett, mint egy szép vastag könyv, amiben összeolvadnak az önállóan fölösleges betűk, hogy szép egészségre egyesüljenek, majd gyúrófával újra vékonyra varázsolta az egészet, s megtetézte egy diónyi lekvárral, vagy lekvár-édes cukros, vágott dióval.

Az édes dolgok legkomolyabbja: a rétes volt, ez az asztalnyi ruganyos fehér hártya. Ehhez kerek asztal volt az igazán alkalmas, mint bizonyos konferenciákhoz, de itt azért, hogy amikor az aszszony körbejárva leszaggatja a vastagabb végeket ne verje bele a szögletekbe a hasát. És ez volt az egyetlen olyan fura étel, amihez az abroszra is lisztet kellett szórni...

És mi volt mindebből a legjobb? Alighanem az a leszaggatott tészta-gyüremény, amit saját kezűleg megsüthettem a platnin. Amikor kész lett: éktelen büzzel, fekete korom-foltokkal ékesen, és belül nyersen: az volt az igazi! Hogy miért? Ehhez föl kellene ébreszteni azt a gyereket, aki már rég elaludt bennem - mint akkoriban este, nem győzven kivárni az éjféle misét - együtt aludtam el a macskával, aki bundájával előmelegítette a sütőajtót Karácsony szent napjára.

Sok-sok színes Mikulás

Sok kisgyerek vállalkozott az előző újságunkban megjelent mikulásrajz kiszínezésére. Szám szerint kereken 60 pályamű érkezett. A bíráló bizottság tagjai voltak Dani Béláné, Guhrné Mihelisz Eszter és Kovács Sándorné. A legszebben sikerült színezést az alábbiak küldték be: Csekő Bianka, Farkas Tamás, Póla Boglár-

ka, Sárközi Eleonóra és Hajnal Mónika közösen, valamint Tóth Miklái Anna. Őket a ZSBK Mikulása Kisajándékkal jutalmazta meg.

Dr. ORMAI PÉTER

AMIT A RADIOAKTIV HULLADÉK ELHELYEZÉSÉRŐL TUDNI ÉRDEMES

3. rész

Hogyan biztosítanak védelmet a geológiai gátak?

A geológiai gáaktól azt várják el, hogy hatékonyan izolálják a radioaktív hulladékokat. Túl azon, hogy a tárolót kedvező földtani környezetben jelölik ki, a hulladékot megfelelő formájúvá alakítják (kondicionálják) és megfelelő műszaki gátakkal veszik körül, amivel tovább növelhető a biztonság.

A felszín alatti tároló létesítésének előnyei:

- a tároló lezárását követően nem kell ellenőrizni a hulladékot, bár a megfigyelés, az ún. monitoring folytatódik;
- megakadályozható a közvetlen sugárzás kijutása a hulladékból;
- a kellő mélység megválasztásával elfogadható mértékre csökkenthető annak veszélye, hogy szándékolatlan emberi beavatkozás következtében a hulladék indokolatlan kockázatot jelent a behatoló számára;
- elhanyagolható szintre csökkenthető annak a veszélye, hogy a tárolóból az ivóvízforrásokhoz jut a hulladék radioaktív anyag tartalma;
- sokkal kisebbek az eróziós hatások;
- a tároló sokkal kevésbé érzékeny a jelentős klimatikus változásokra és a szeizmikus hatásokra, mind egy felszíni.

Ezek a célok minden fajta szilárd radioaktív hulladékra érvényesek. A hulladékokat olyan mélységben rakják le a földfelszín alá, hogy a mélységi vizek útja kellően hosszú legyen, és újbóli felszínre bukkanásuk csak a nagyon távoli jövőben következhesen be. A radioaktív anyagot csak igen kis koncentrációban tartalmazó hulladékok a felszínhez közelebb lévő, ill. felszíni tárolóban is elhelyezhetők. Ekkor azonban rendszerint fel kell készülni egy több száz éves aktív intézményes ellenőrzésre, ami jelentősen megnöveli az összköltséget.

A műszaki gátak optimális kihasználása olyan területeket igényel, ahol kicsiny a talajvízmozgás. A földtani gátak első szerepe ennek biztosítása. A mélységi, föld alatti vizek mozgását az ún. hidraulikus lépcső vagy hidraulikus gradiens szabja meg, vagyis az a jelenség, ami előidézi a vizek mozgását. A víz dombos vidéken gyorsabban mozog, mint sík területen, és könnyen áramlik át mészkövön vagy

homokon, de szinten egyáltalán nem jut keresztül agyagon és kőn.

A földtani gátak második szerepe annak biztosítása, hogy az esetleg kioldódó radioaktív anyag, amelyet a víz elszállíthat a tárolóból, hosszú utat tegyen meg addig, amíg eléri az ivóvízforrásokat, vagy eljut az emberi táplálékláncig. Egy mélységi tárolóból akár százezer év is eltelhet addig, amíg a radioaktív anyag eljut ivóvízforrásokig. Ezen idő alatt viszont a sugárzasi szintje a természetes háttér szintjéig csökken.

A földtani gátak harmadik szerepe, hogy a talajvízzel együtt áramló radioaktív anyagok mozgását lelassítsa, vagy megkösse azokat. Nagyon sok kőzetfajta érvényesül ez a megkötődés. Ez a folyamat hasonlít ahhoz, amikor a vízlágyító eltávolítja a kalcium- vagy magnézium-sókat a kemény vizekből. Ebből a szempontból különösen előnyösnek tűnnek az agyagok, illetve agyagtartalmú kőzetek. A radioaktív izotópok többsége milliószor lassabban halad át az agyagon, mint az öt szállító és oldatban tartó vízár. Repedezett kőzetek repedéseit is gyakran töltik ki agyagásványok, melyek ilyenkor teljesen hasonló módon kötik meg az ionokat. Néhány kőzetfajta, pl. a gránitban, az anyagok zárt pórusokba jutnak be a vízzel, ahol az áramlás stagnál, és ebbe "diffundál" a radioaktív izotóp, majd végleg ott marad. Végül a radioaktív anyag ugyanúgy szétterül a mélységi vízzel való mozgása során, mint ahogy a kémények füstje terjed szét a légkörben, és nagyon alacsony koncentrációkra hígul fel, mire egyáltalán eléri a felszínt (ha eléri egyáltalán), ahol a lényegesen nagyobb hozamú talajvízzel vagy folyóvizekkel találkozik.

A fent ismertetett folyamatok kombinációja biztosítja azt, hogy ha radioaktív anyag mégis csak kijut a műszaki gátak mögül, még a leghosszabb életű komponens is elhanyagolható aktivitásúvá bomlik, mielőtt elérné az emberi környezetet.

Hogyan működnek a műszaki gátak?

A radioaktív hulladékok biztonságos elhelyezésének elve igen egyszerű és érthető. A mai világban, ahol a mindennapi élet során a megbetegedés vagy a halál kockázata "egy a néhány ezerhez", vagy éppen "egy a néhány százhoz", a hulladéktárolóktól eredő kockázat a hatósági előírások szerint a lakossági egyedei-

re legfeljebb "egy a millióhoz" lehet. Hogyan lehet eleget tenni ennek a szigorú követelménynek?

A közvetlen sugárzás elleni védelem igen egyszerű. Vastag beton- vagy földréteg annyira leárnékolja a sugárzást, hogy igen érzékeny műszerekkel sem lehet érzékelni. Fontos azonban a hulladékból esetleg kijutó radioaktív részecskék terjedésének megakadályozása is azért, hogy azok ne jussanak a mélységi vizekbe, onnan pedig az ivóvízbe és a táplálékláncba. Ezt úgy érhető el, hogy egymást kiegészítő gátakat hoznak létre. Mivel a radioaktivitás időben csökken, a cél a radioaktív izotópok visszatartása a hulladékban addig, amíg mennyiségük lecsökken a természetben is előforduló azon szintre, amely a kőzetekben és a talajban most is mérhető.

A kis aktivitású hulladékok csak kis koncentrációban tartalmaznak radioaktív izotópokat, és nem jelentenek komoly veszélyt még keletkezésük időpontjában sem. Kezelésük egyszerű, de elhelyezésük gondosságot igényel, a hatóságok által megszabott szigorú határokon belül. A közepes aktivitású hulladékok radioaktivitása nagyobb, és a szennyezők egy része hosszabb életű (nagyobb felezési idejű). Ezen hulladéktípus elhelyezésére műszaki és a természetes gátak egyszerű, de hatékony kombinációja javasolható, azért hogy a radioaktivitás távol tartható legyen az emberi környezettől.

A műszaki gátak fő összetevői:

- az elhelyezendő hulladék minden esetben szilárd állapotú és vízdoldhatatlan;
- a hulladékot acélhordókba vagy betonkonténerekbe csomagolják;
- a közepes aktivitású hulladékot hordókban, vagy konténeren belül betonnal keverik össze és így szilárdítják meg;
- az elkészült hulladékcsomagokat a földfelszín alá, bányatérségbe helyezik.

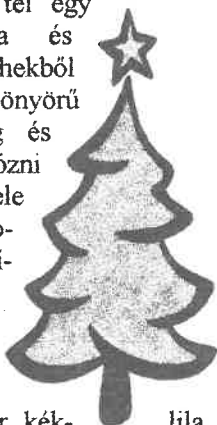
Igen fontos a beton alkalmazása, mert ennek révén lúgos környezet alakul ki, amelyben a sugárzó izotópok vegyületei nehezen oldódnak. Erről az utolsó kémiai jellegű gátról is feltételezhető, hogy évezredekig áthatásos marad.

/Folytatjuk/

Ünnepek előtt

Gyerekkorban a tél egy varázslat. Tiszta és rengeteg hópelyhekből tevődik össze a gyönyörű fehér hó. Hideg és mégis jó. Szánkózni lehet rajta, bele lehet feküdni, hóembert lehet készíteni. A gyerek számára a lehetőségek végtelének. Szeretik, s bár ajkuk sokszor kék-

lila színekben jártság, nem lehet őket rávenni arra, hogy jöjjenek be a meleg szobába. Mintha testvérek lennének ők és a hó. Igaz mindketten tiszták és egyik sem tett arról, hogy létezzon.

A gyerekkor elmúltával a varázslat is megszűnik. A felnőttek nem szeretik, mert csúszik az út, havat kell lapátolni, a só kimarja csizmájukat, és amikor olvad, csak a koszos lucskot látják. Persze vannak kivételek. Akik felvállalják azt, hogy egy kicsit őriznek magukban a gyermekori mivoltukból, még élvezni is

tudják. Akik viszont elfelejtik, hogy valaha őszinte, ártatlan gyerekek voltak, csak a negatív felét érzékelik.

Egy biztos, akár ilyen, akár olyan az ember, egyszer sajnos egyedül marad.

Az egyedüllét okát nem akarom feszegetni, mert sokféle lehet. Sokszor nem tehetünk róla. Ha jön a tél, az magával hozza az elmúlás gondolatát, és a Karácsonyt.

A Karácsonyt, mely a szeretet, a megbocsátás ünnepe. Közeledtével az ember nagy része szinte teljesen átlényegül. Feltörnek az elmúlt karácsonyok emlékei. Meghatódunk, hogy milyen szép, kellemes volt. Együtt volt a család. Könnyek szökkennek szemünkbe, mert mindez csak emlék. Az egyedüllét mellett ilyenkor megbújik a magány érzése, mely egyre erősebbé válik a hideg téiben, s a feldíszített karácsonyfa láttán a melegben. Érezzük a régmúlt illatokat, megteremtjük a környezetet, de mégsem olyan ez, mint akkor volt.

Nincsen már kinek sütni.

Kérdések törnek fel, hogy miért lett ez így, de igazából nem várunk választ. Valahol legbelül tudjuk, de nem akarunk tudomást venni róla, mert így kevésbé fáj. Egyedül, mint a fa tetején az angyalka. Megpróbálunk azonosulni vele. Majd arra gondolunk, hogy a Karácsony is, a tél is elmúlik, s a tavasz annyi mindent rejt magában.

Stier Timea

Bede Anna

ÁDVENT

Fekete a kő.	Ki odaki jár,
Pereg az eső.	Belepi a sár,
Elesik a ló.	Mint lapot a szó.
Meztelen a tér,	Ki melegen ül,
Nem lepi be a dér,	Álomba merül,
Nem esik a hó.	Semmire se jó.

Szöveget a kőd,	A toll hevesebb!
Fátyollal beföd,	Felsír az ecset,
Élvész az irány...	Megremeg a húr...
Csalfa zene hív,	Lepereg az év.
Eltéved a szív,	Közeleg a rév.
Eltéved a lány.	Közeleg az úr.

Útkereszteződés?

Csak ült. Testben itt volt, de a lelke messze járt. Haja, mint télen a táj, fehér lepelként takarta nyakát, vállát. Az évek mély barázdákat szántottak arcára. Keze remegett gyenge volt. Szeme a messzi távolba tévedt. Halkan szólt:

- Soha nem dolgoztam - Csend következett, majd remegő hangon folytatta - kilenc gyermekem van. Sírt. Hagytam hadd sírjon, talán megkönnyebbül.

Letörölte könnyeit.

Azon gondolkodom - mondta - miért féltem eddig annyira a haláltól. Szerettem élni, szeretem a családomat. A gyermekek felnőttek, a párom már meghalt.

Sok szál fűz még az élethez, de már várom a halált. Várom, mert elmúl-

nának a fájdalmak, gyöttrő kínok. - Megint sírt.

Fényképeket vett elő, s reszkető kezével odaadta. Szomorú volt, szinte éreztem a fájdalmát. Szemében még ott csillogott az élet utáni vágy. Lelke megtört, teste nem bírta már a betegség, öregség terhét.

Útkereszteződéshez ért, mely nem volt valódi. Az egyik út a másikba torkollik kis kerülő után, és gyötrelmekkel van kikövezve. Azt mondta, soha nem dolgozott, pedig hivatása volt az, ami a legcsodálatosabb a világon.

Kilenc gyermeket hozott a világra, s nevelt föl. Unokái, dédunokái vannak.

- Miért? Kérdezi.

- Miért ragaszkodom még mindig az élethez? Már csak gond vagyok. És miért várom a halált, ha közben élni szeretnék?

Nem tudtam, vagy nem akartam válaszolni; nem tudom. Mérlegelt. Neki már nem volt ereje, hogy válasszon a két út között. Tehetetlen voltam. Kértem próbáljon kicsit aludni. Rendezgette fényképeit, elstutogott egy imát és fejét párnájára hajtotta.

Soha nem tudhatom meg, hogy imájában mit kért.

Csendesen, mosollyal az arcán aludt el, megszabadult a kínoktól, fájdalomtól.

96 éves volt.

Stier Timea

Egészségnap 99

November hónap nevelési központunkban hagyományosan az egészségkultúra jegyében zajlik.

Idén papírgyűjtési akcióval nyitottunk: egy hétig cipelték legszorgosabb tanulóink a papírkötegeket, néha szülői segítséget is igénybe véve.

Ennek eredményeként 2.486 kg papírt sikerült összegyűjteni. Alsósaink közül a 2. osztály jeleskedett /249 kg/, a felsősök versenyét kimagasló eredménnyel /927 kg/ a nyolcadik osztály nyerte.

Ezt követően fogápolási bemutatók és foglalkozások zajlottak az óvodában és az alsó tagozatban.

A felsősök a serdülőkor higiénés problémáiról, a drogokról, a fogamzásgátlásról és az AIDS-ről szóló előadásokon vettek részt.

A hetedikés és a nyolcadikos lányok a csecsemőápolás alapismereteit gyakorlati bemutató keretében sajátították el. A foglalkozásokat az Egészségházban gyakorlatát töltő Frankné Stergál Tímea egészségügyi főiskolás vezette.

Játékos kedvű diákjaink keresztretjvények, képrejtvények, egészségügyi totók megoldásával szórakozhattak, s szerezhettek hasznos ismereteket.

A programok zárásaként november 26-án az Egészségnap következett.

A reggeli elfogyasztása után az óvodások gyümölcssaláta készítésével, illetve kóstolgatásával töltötték az időt.

Az iskolások játékos sportvetélkedő és szellemi vetélkedő keretében mérték össze ügyességüket és tudásukat.

Ezután minden osztály ünnepi asztalt varázsolt a tantermébe, és versengett a legszebb terítés díjáért.

A sok játékot sok jutalom követte, majd Évszakok címmel kulturális műsor zárta a programok sorát.

Az előadást hosszú felkészülés előzte meg: a szerepek betanulása, jelmezek, kellékek készítése.

Az óvodások, az irodalmi szakkörösök, a kamarakórus tagjai, és minden alsós osztály tette mindezt saját örömeire, és főleg azért, hogy méltó módon mondjon köszönetet azoknak, akik anyagi

segítséget nyújtottak a programok sikeres lebonyolításához.

Befejezésként minden tanuló elfogyasztotta a finom ebédet.

A programok szervezésében, kivitelezésében a nevelési központ minden felnőtt dolgozója fáradságot nem kímélve kivette a részét-, de a teljes sikerhez támogatókra is szükség volt.

Köszönjük támogatóink segítségét, akik idén a következők voltak:

Önkormányzat Kővágószőlős

Önkormányzat Cserkút

SAMPO KFT

FAMARK KFT

WIRTH KFT

ALPESI PIHENŐ

ZSONGORKÓ BARÁTI KÖR

PA-MED Bt.- Dr.Pallós Zoltán

NÉMETH LÁSZLÓNÉ

KADIA GYÖRGY

SZENT KORONA PATIKA- Tamási Péter

DIÁKÖNKORMÁYZAT

Gyenis Emilné
tanár

KÖZEL TIZENÖT ÉVE TÖRTÉNT

Január 3-án kezdődött a tanítás. A rendkívüli hideg miatt befagytak a vezetékek, nincs víz az iskolában és az óvodában. A -20 fokos hidegben akadozik az áramszolgáltatás, és a közlekedésben is fennakadások vannak. Vasárnap délelőtt, a hideg és a hó ellenére sokan mennek istentiszteletre.

Február 8-án újabb lakás tüzet okozott a gondatlanság. Orsós György helyi lakos dohányzás közben tüzet okozott. Az anyagi kár jelentős. Falugyűlésre igyekeznek a község lakói 21-én. A falu életéről, teendőkről és sok aktuális problémáról esik szó.

Március 10. A Fővárosi Nagycirkusz vendéjátékának örülhetett a közönség. A sátras cirkusz a futballpályán állította fel a fűthető sátrat, mely 1500 férőhelyes. Az év első futball-mérkőzésére került sor 11-én. A Pellérddel játszó csapatunk jól indította az idényt és 3:1 arányban győzött.

Április 2-án avartüzhöz riasztották a tűzoltókat. A gondatlan hulladékégetés okozott jelentős kárt. Választási jelölő gyűlések kezdődtek. Újabb betöréses lopásra került sor 18-án. Hétvégi házakba és pincékbe törtek be. Kapálógépeket és egyéb mezőgazdasági eszközöket tulajdonítottak el.

Május 1. A munka ünnepén felvonulásra ment a lakosság jelentős része, a házakat és középületeket fellobogózták. Véraló napot szervezett a Vöröskereszt szervezete. A véradáson 104 liter vért adott a lakosság. Május 10-én a fiatalok zenés rendezvényét (DISZKÓ) tartottak a Műv. Házban. Közel 200 fiatal vett részt. Társadalmi munkát szerveztek az egyházközség vezetői. Szervezésükben sikerült a templom és a temető környékét megszüpíteni.

Június 15-én ballagás volt az újtelepi iskolában. A nyolcadikos pajtásoktól Csicsvári Istvánné búcsúzott, mint igazgató. Megkezdődött az eperszüret a faluban. A termelők ilyenkor szedik a legtöbb gyümölcsöt.

Július 6-án csőtörés volt a falu északi részén. A lakosság egyharmada két napra víz nélkül maradt. Július 30-án az elmúlt időszak egyik legnagyobb lakástűzéhez kellett riasztani a pécsi tűzoltókat. Kigyulladt az orvosi rendelő felett lévő lakás. A lakás teljes berendezése kiégett, a kár több százezer forint.

Augusztus. A bő csapadék hatására sok gomba termett a Mecsek déli lejtőin. A gombát kedvelők nagy tömegekben keresik fel az erdőt. A mérges gomba viszont már két mérgezést is okozott. Jakabhegyi

búcsúra került sor 18-án. Ezt a rendezvényt a Jakabhegyen a régi kolostornál tartották.

Augusztus 1-én új körzeti orvos kezdte meg a rendelőt, Dr. Pallós Zoltán személyében. Megszűnt a pécsi kenyér árusítása a falusi ABC-ben. A lakosság szomorúan vette tudomásul. Az egyházközség kirándulást szervezett Andocsra a híres búcsújáró helyre.

Október 16-án újabb betöréshez riasztották a rendőrséget. Temmert József helyi lakos garázsába törtek be és elvitték az ott lévő kis Polski Fiat gépkocsit. Sportvezetőségi gyűlést tartottak 26-án. Ádám László sportkör elnök értékelte az elmúlt időszakot.

November 6-án az új posta épületét hosszas huza-vona után végül sikerült átadni. November 8-án beiktatták tiszttségébe az új tanácselnököt Dr. Markovics Antalt. Balesetet okozott a teherautóról /bikáról / leesett kő. Zelei Judit első osztályos tanuló lába súlyosan megsérült.

December 2-án szánkóversenyt rendeztek az "ibolya" dombon sok gyerek örül a frissen esett hónak. December 31. Szilveszter. A falu lakói ki-ki a már megszerzett programja szerint ünnepel. A kis vendéglőben, még van férőhely.

December - Karácsony hava

A karácsonyi ünnepekör az advent első napjával veszi kezdetét és vízkeresztig tart. Ezen időszak jeles napjai közé tartozik: Borbála (december 4.), Miklós (december 6.), Luca (december 13.), Ádám-Éva napja (december 24.), István napja (december 25.), János napja (december 27.), aprószentek napja (december 28.), szilveszter (december 31.), újév (január 1.) és vízkereszt (január 6.).

ADVENT

Advent¹ az egyházi év kezdete, a karácsonyi előkészület négyhetes időszaka. Szent András napját (november 30.) követő vasárnap előestéjével kezdődik. Eredete az 5-6. századra nyúlik vissza, s eleinte heti három napos böjttel volt összekötve. XIV. Kelemen pápa az adventi szerdai és pénteki napokra rendelt böjtöt, szombatra pedig a húsételektől való tartózkodást. A valósi előkészületet a böjten

kívül a hajnali misék, a roráték jelentették. Ezeket napfelkelte előtt tartotta az egyház. A régi magyar nyelvben *angyali misének és aranyos misé-*

**Rontom, bontom, cson-
tom,**

**Csörgő, börgő láncsal
jöttem.**

**Van-e rossz gyerek a ház-
nál?**

Van-e jó gyerek a háznál?

A jóknak kaláccsal,

A rossznak virgáccsal.

nek is nevezték. Ebben az időszakban nem tartottak lakodalmakat és zajos mulatságokat.

¹*adventus (latin) = meg-
érkezés, eljövétel*

December 6. - Szent Miklós napja

Szent Miklós püspök a 4. században élt a kisázsiai Myra városában. Már a 4. században a nyugati és a keleti egyház kedvelt szentje. A pékek, gabonakereskedők, halászok, révészek, vízimolnárok, diákok, eladólányok, polgárvárosok, polgárok patrónusaként tisztelték. Emlékét helynevek, templomok, személy- és családnevek őrzik.

A Mikulás szó a Miklós név szlovák megfelelője, csak a 19. század végén került a köznyelvre, akár csak a Mikulást kísérő *krampusz*, ördögszerű figura neve, amely a nyelv-

vészek szerint bajorosztrák eredetű. Az 1950-es években a télapó, a telet megszemélyesítő alak elnevezésére vezették be - az orosz gyed moroz 'fagyapó' fordításaként - a Mikulás helyett. Ez azonban nem azonos Szent Miklós alakjával és a hozzá kapcsolódó szokásokkal.

Miklós püspök csodáiról, jótékonyágáról *legendák* szólnak. Az egyik szerint egy elszegényedett nemesember a három leányát tisztességtelen életre akarta kényszeríteni: "Megértvén e dolgot Szent Miklós, gondolná, hogy ő jobb alamizsnát nem tehetne, mintha azoknak a leányzóknak testeket a tisztátalanságtól, lelkeket pedig a rút fajtalan vétektől megoldalmazná. Azokáért sok aranyat kötvén egy keszkenyőbe, éjjel a szegény embernek házához méne. Látván egy ablakot félig kinyitva... bévété azért Szent Miklós a keszkenyőbe kötött aranyakat az ablakon és visszaté a maga házába." (BÁLINT S. 1977.:29).

A Miklós-napi ajándékozásnak vannak paraszti hagyományai. Főleg a Dunántúlon és a magyar nyelvterület északi részén volt ismert a *mikulásjárás*. Eredetileg középkori diákhagyomány volt az aprószentek napi püspök-választás, amely a 13. századtól Szent Miklós-

napra került át, majd a diákság rekordációjához² kapcsolódva Európa nagy részén elterjedt. *Miklós püspök* az ünnep előestéjén kíséretével együtt betér olyan házakba, ahol gyermekek vannak, és ott vizsgáztatja, imádkoztatja, majd tudásuk és viselkedésük szerint jutalmazza, vagy virgáccsal fenyíti őket, illetve sokszor a kíséretében lévő *ördög* alakja a Szent Miklós-legendában gyökerezik, miszerint a püspök számtalanszor megszegényíti, távozásra kényszeríti őt. Az álarcos vagy kormos képű, szarvakat viselő szörnyalak, a gyermekeket ijesztgeti, el akarja vinni őket. Szent Miklós azonban sokszor láncra veri az ördögöt. Feltehetően innen származik a Dunántúlon a játék *láncos Miklós* elnevezése.

²*rekordáció = ünnepkö-
szöntő adománykérés*

**/Jeles napok, ünnepi
szokások. /**

2000. évi köszöntő: Azért friss egészséget, Bort, búzát, békességet,
Adjon Isten bőven, Az újesztendőben!

*Boldog Karácsonyt, sikeres Új
esztendőt kíván minden kedves
vásárlójának*

Németh Lászlóné
kiskereskedő
Kővágószőlős, Újtelep

*Kővágószőlős min-
den kedves lakójá-
nak*
*Boldog Karácsonyt
és sikeres Új Évet kí-
ván a Szent Korona
Patika*
*Kővágószőlős
Újtelep*

Tamási Péter
gyógyszerész

Kedves vendége-
inek és minden
kővágószőlősi la-
kosnak kellemes
Karácsonyt, bol-
dog Újesztendőt
kíván a

LILA AKÁC
borozó

Minden kedves páciensnek

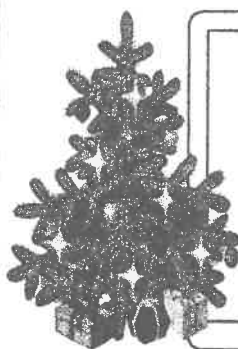
Boldog Karácsonyi Ünnepeket.

a 2000. évben jó egészsé-
get kívánnak a

PA-MED BT munka-
társai

Szentlőrinc-Or-
mánság Taka-
rékszövetkezet
Kiss Lászlóné

Minden óvodásnak és
tanulónak, a kedves
szülőknek, Kővágószőlős
lakóinak szeretetteljes
Karácsonyi
ünnepeket,
boldog Új évet kívánunk:
Gyenis Emil igazgató és a
Nevelési Központ dolgozói

A Pécsi ÁFÉSZ 8. ABC dol-
gozói az Új évben is gazdag
áruválasztékkal várják ked-
ves vásárlóikat.

Nevükben:

*Boldog Karácsonyt, sikeres Új évet
kíván: Ádám László üzletvezető*

Kedves betegoi-
nek boldog Kar-
csont és sike-
res Új esztendőt
kíván:

DR. MINK
GYÖNGYI
fogszak-
orvos

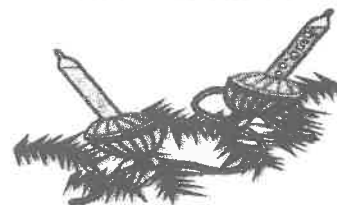
Békés Karácsonyt, boldog és

sikeres Új esztendőt kíván.

2000-ben is várja vásárlóit:

Horvath Laszlone kereskedo

**Boldog Karácsonyi Ünne-
peket, sikeres Új eszten-
dőt kíván vendégeinek és
mindenkinek:**
Grósz János

Intézmények, kereskedelmi egységek nyitva tartása az év végi ünnepek idején

A polgármesteri hivatal év végi munkarendje:

December 23-án, 27-én, 28-án, 29-én és 30-án 12-ig,

December 30-án 12-ig szoc. pol. támogatások kifizetése!

December 24-én és 31-én pénteken az ügyfélfogadás szünetel.

A fogorvosi rendelés a két ünnep között:

December 23-ig a szokott időben.

December 24-én munkaszüneti nap.

December 27-től 31-ig a rendelés szünetel.

Helyettesítés: hétfő, szerda 7-12-ig, kedd, csütörtök 13-17-ig a Körösi CS.S. u. 1-ben.

December 31-én helyettesítés 13-15-ig ugyanott.

Az ünnepnapokon délelőtt fogorvosi ügyelet a Lánc utcában.

A háziorvosi rendelés:

December 18-án, szombaton munkanap. Rendelés: 07-től 11-ig.

December 24-én, munkaszüneti nap. Ügylet a szokásos rend szerint.

December 31-én, munkanap. Rendelés: 07-től 10-ig.

A védőnő szabadságon lesz december 23-tól, december 31-ig.

Ezen idő alatt a tanácsadás szünetel.:

A falusi ABC:

December 24-én, szombati nyitva tartás szerint fél 7-től 11-ig.

December 31-én, szombati nyitva tartás szerint fél 7-től 11-ig.

Újtelepi "kis ABC":

December 24-én, szombati nyitva tartás szerint fél 7-től 11-ig.

December 31-én, szombati nyitva tartás szerint fél 7-től 11-ig.

A falusi élelmiszerbolt:

December 24-én, és 31-én, pénteken 6-tól 11-ig.

Január 1-én, szombaton zárva.

Élelmiszerbolt a telepen:

December 24-én, szombati nyitva tartás szerint 6-tól 11-ig.

December 31-én, szombati nyitva tartás szerint 6-tól 11-ig.

Takarékszövetkezet:

December 20-án, hétfőn zárva,

December 21-22-én, kedden-szerdán nyitva: 8-tól 15-ig.

December 23-24-én, csütörtökön-pénteken zárva,

December 27-28-án, hétfőn-kedden zárva,

December 29-én, szerdán nyitva: 8-tól 15-ig.

December 30-31-én, csütörtökön-pénteken zárva.

Január 3-án, hétfőn bankszünet.

Posta:

December 30-án, csütörtökön 12 óráig lesz nyitva.

Biztonságot ígér az üveghu- tai helyszín

Ésszerűnek és ideálisnak minősítette az üveghutai telephely-kiválasztását a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség (NAÜ) a kis- és közepes aktivitású radioaktív hulladéktároló kialakítására. Mint az olvasó is emlékszik, a kormányzat halogató taktikájának megfelelően leállították, mind a nagyaktivitású hulladék-elhelyezést célzó kutatásokat (legalábbis a mélységieket), mind a kis- és közepes aktivitású hulladék-elhelyezését célzó üveghutai munkálatokat. Ugyanakkor a már régóta működő és lassan telített püspökszilágyi tároló kilátástalan bővítését szorgalmazták. A politikai ellenszélben az időhúzásos taktika része volt a NAÜ véleményének kikérése, ami azonban nem várt eredményt hozta.

Az Országos Atomenergia Hivatal kérte fel a bécsi székhelyű szervezetet a területen a talajrétegek szűrési folyamatának és a hozzá kapcsolódó hatósági szabályozás keretrendelkezéseinek felülvizsgálatára. Ez kiterjedt a javasolt helyszínen folytatott tudományos kutatásokra is. Ezek eredményei alapján derült ki, hogy megfelel-e a tervezet a nemzetközi követelményeknek, irányelveknek, valamint a tudományos és mérnöki gyakorlatnak. A NAÜ szakvéleményében leírta, hogy az üveghutai telephely potenciálisan alkalmas biztonságos tárolóépítésére, amelyben az atomerőmű kis- és közepes aktivitású radioaktív hulladékait tárolnák. A földrengésveszély jelentéktelen. Véleményük szerint a mű megépítésére vonatkozó miniszteri rendelet a geológiai követelmények tekintetében - a nemzetközi irányelvek tükrében - túlzottan előíró jellegű. Nagyobb rugalmasságot javasolnak a szabályozásban. Meglátások szerint a természetes és mesterséges gátakat együttesen kell alkalmazni a vízáramlások irányának alakításában.

A fenti szakvélemény ismeretében kíváncsian

várjuk, vajon a kormányzat változtat-e eddigi politikáján, s felújítja-e a kutatási tevékenységet, ezzel elegendő időt és lehetőséget adva a felelős döntéshez a helyszínt illetően, mint a kis- és közepes valamint a nagy aktivitású hulladék-elhelyezés tekintetében.

Holota Jenő

MEGNYILT

**Az újtelepi "kis ABC"
élelmiszerbolt!**

Nyitvatartási:

Hétfőn és szombaton:

6⁰⁰ - 11⁰⁰-ig,

Keddtől péntekig:

6⁰⁰ - 16⁰⁰-ig,

Figyelem!

Dr. Pallós Zoltán háziorvos szabadságon lesz 2000. január 6-tól 14-ig. Helyettese: dr. Vajda Éva háziorvos, Pellérd.

Tel.: 373 - 212.

Mobil: 06 20 942 1673.

Rendel: Kővágószőlősen:
hétfő, szerda, péntek

13 órától.

Szöllősi Hírek

Készült 500 példányban **Felelős kiadó** Holota Jenő.
Felelős szerkesztő: Sándor Tibor. **Szerkesztőség:** Kővágószőlős Széchenyi u. 4/1. **Nyomdai munka:** Agora Nyomda Pécs